

چند نکته شنیدنی دیگر در مورد چند چیز

۱- حب و حبانه

حب کوزه‌ای بود که انتهای آن باریک بود لذا نمی‌توان آن را روی زمین قرار داد اما در داخل آن آب می‌ریختند و به جایی می‌آویختند و زیر آن کاسه بزرگی بنام حبانه (نوعی تغار) قرار می‌دادند. آب از حب قطره قطره پس از تصفیه فیزیکی و ظاهراً حتی تصفیه میکربی در حبانه جمع می‌شد و مورد استفاده قرار می‌گرفت. اینجانب در چند کتاب از جمله آئین تندرستی (وزارت بهداشت)، بهداشت و کمک‌های اولیه برای دانش‌سراهای تربیت معلم (وزارت آموزش و پرورش)، بهداشت و فرماندهی (با همکاری آقای دکتر علی مهرابی توانا) (انتشارات سپاه پاسداران) و ... در مورد نحوه تصفیه فیزیکی آب به کمک شن و ماسه و تکمیل آن با زغال مطالبی نوشته‌ام که هنوز می‌تواند مفید باشد.

۲- کشت هندوانه در کویر خشک

خارهایی در مناطق کویری از جمله در جنوب خراسان وجود دارد که ریشه آن‌ها در عمق دو متری و بیشتر است. محل اتصال ساقه خار به ریشه را قطع می‌کردند و تخم هندوانه را روی آن قرار می‌دادند و کمی خاک می‌ریختند. ریشه خار از عمق خاک رطوبت را در اختیار تخم هندوانه قرار می‌داد و بالاخره بعد از مدتی هندوانه رشد می‌کرد و به بار می‌نشست البته چنین محصولی هندوانه شیرین اما کوچک بود.

۳- کشت بادام در زمین‌های کم‌آب و بی‌آب

حفره‌ای به عمق تقریباً ۲ متر در زمین حفر می‌کردند و در ته این چاهک بادام را می‌کاشتند. نهال بادام برای رسیدن به نور و سطح زمین قد می‌کشید؛ هم‌زمان با قد کشیدن نهال قدری خاک و به تدریج اطراف نهال می‌ریختند. نهال بعد از حدود ۲ سال مراقبت (آب دادن دستی) تقریباً به سطح زمین می‌رسد، لذا اینک درخت بادامی وجود داشت که ریشه‌های آن تازه از عمق ۲ متری خاک شروع می‌شد، عمقی که همواره رطوبت دارد و بادام بی‌نیاز از آب دادن مرتب و دستی می‌شد. ظاهراً در لارستان همین کار را برای خرما هم انجام می‌دادند. شاید بتوان برای کشت درخت پربرکت لور (لیل) یا فیکوس بنگالیس معروف به درخت مکر زن با کمی مراقبت بیشتر از همین روش استفاده کرد.

۴- تهیه آب در کویر خشک

از آقای دکتر پرویز کردوانی، بیابان‌شناس معروف شنیدم که اگر در کویر چاله‌ای بکنید و روی آن را با نایلون بپوشانید بخارات ارضی زیر نایلون جمع می‌شود و به حد اشباع می‌رسد و از نایلون در ظرف آبی که زیر نایلون گذاشته‌اید می‌چکد. شاید بتوان با چنین تدبیری درخت کاری محدودی در کنار این چاله‌ها در کویر صورت داد.

۵- تخلیه چاه‌های کوچک مستراح به وسیله باکتری‌های هوازی و بی‌هوازی

در چاهک پرشده که فاقد مواد ضدعفونی کننده و دترجنت بود چند عدد جگر سفید گوسفند را باد کرده می‌انداختند و در چاهک را به طور کامل می‌پستند. بعد از فعالیت باکتری‌های هوازی از هوای موجود در دهانه چاه و جگر سفیدها، نوبت به باکتری‌های بی‌هوازی می‌رسید، غالباً حدود یک سال بعد چاه تقریباً خالی از مدفوع و مواد دفعی می‌شد و دوباره قابل استفاده می‌گردید.